

Dyplomatyczny Obieżyświat. Odcinek 14: DANIA

2021-12-17

Mieszkańcy Danii, kraju powszechnie kojarzonego z szekspirowskim Hamletem i dokonującymi podbojów Wikingami, od wielu lat uznawani są za jeden z najszcześniejszych narodów na świecie. W cyklu Dyplomatyczny Obieżyświat prezentujemy tekst przygotowany przez Konsulat Królestwa Danii w Krakowie.

„Duńczycy nie mają wielkich oczekiwań wobec tego, co robią lub tego, co się im przytrafia. Poczucie szczęścia Duńczyków ma wiele wspólnego z możliwością decydowania o sobie i ogólnym poczuciem bezpieczeństwa. Duńczycy są pewni siebie nawzajem. Kiedy się jednoczymy, możemy zwyciężyć. Mamy też silne przekonanie, że możemy decydować o własnym życiu” - profesor Christian Bjoernskov.

K - jak konsulat

Konsulat Królestwa Danii z siedzibą w Krakowie działa od 1996 roku. Od początku jego istnienia funkcję Konsula Honorowego pełni Janusz Kahl, który za swoją działalność na rzecz Królestwa Danii uhonorowany został w 2004 przez JKM Królową Małgorzatę II tytułem 1. Klasy Kawalera Dannebrog. Konsulat w Krakowie ma pełne uprawnienia regularnego konsulatu, a więc wystawia i potwierdza wszystkie oficjalne dokumenty wraz z paszportem tymczasowym. Zadania konsulatu obejmują pomoc obywatelom oraz przemysłowcom duńskim, którzy podczas pobytu w Małopolsce, z różnych powodów takiej pomocy potrzebują, szeroko pojętą promocję Danii w regionie Małopolski oraz reprezentowaniem Królestwa Danii w kontaktach z instytucjami, organizacjami i władzami miejskimi, powiatowymi oraz regionalnymi. Aktualnie Konsulat Królestwa Danii w Krakowie obejmuje swą jurysdykcją 4 regiony Polski Południowej, czyli województwa: małopolskie, podkarpackie, świętokrzyskie i śląskie.

R - jak rys historyczny

Pierwsze wzmianki historyczne o Danii sięgają IX wieku. W XII wieku Dania rozpoczęła ekspansję na południowe wybrzeża Morza Bałtyckiego, ale zdobyte ziemie utraciła po klęsce w 1227 pod Bornhöved.

W 1397 roku została zawarta Unia Kalmarska jednocząca praktycznie całą Skandynawię. Dania usiłowała odgrywać w niej główną rolę oraz wykorzystać swą pozycję do celów politycznych. Mimo walk ze Szwedami unia przetrwała z przerwami do 1523 roku.

W XVII wieku krajem rządził jeden z najwybitniejszych władców duńskich. Fryderyk IV Oldenburg panujący w latach 1699-1730 potrafił zapewnić swemu krajowi dobrobyt i szacunek innych narodów. Odznaczał się również odwagą osobistą i talentem wojskowym. W II połowie XVIII w. nastąpiło wiele reform społecznych, gospodarczych i politycznych w kraju, m.in. zniesiono poddaństwo chłopów, nastąpił też rozwój handlu zagranicznego.

Zbombardowanie Kopenhagi i zniszczenie okrętów duńskich w 1801 i 1807 roku przez flotę brytyjską oraz udział Danii po stronie Francji w wojnach napoleońskich doprowadziły do głębokiego kryzysu gospodarczego.

Po roku 1864 Dania skoncentrowała się na sprawach wewnętrznych, ściśle przestrzegając polityki neutralności. W 1866 roku na scenie politycznej wykształciły się dwa rywalizujące ze

sobą ugrupowania: konserwatywne Højre oraz liberalne Venstre, które przejęło rządy w 1901 roku. Jednocześnie w II połowie XIX w. zaszły głębokie przemiany gospodarcze i społeczne: rozwój hodowli, produkcji przemysłowej oraz rozkwit oświaty.

W 1915 roku dokonano demokratycznej nowelizacji konstytucji, dzięki czemu wprowadzono powszechne prawa wyborcze, również dla kobiet. W czasie I wojny światowej Dania pozostała neutralna.

Od 1924 roku socjaldemokraci przeprowadzali w kraju reformy społeczne i finansowe, zmierzające do budowy państwa socjalnego. Po wybuchu drugiej wojny światowej kraj także ogłosił swoją neutralność. W 1945 roku Dania przystąpiła do Organizacji Narodów Zjednoczonych. Po II wojnie światowej nawiązała bliską współpracę polityczną, gospodarczą i militarną z państwami zachodnimi. W 1949 roku została współzałożycielem NATO.

Dania utrzymuje bardzo bliskie relacje ekonomiczne, kulturalne i polityczne z innymi krajami skandynawskimi, od 1952 roku jest członkiem Rady Nordyckiej. Od 1993 roku należy do Unii Europejskiej, nie wprowadziła jednak wspólnej waluty euro. Od roku 1972 Danią włada Królowa Małgorzata II.

A - jak atrakcje turystyczne

Jednym z najpiękniejszych przyrodniczo rejonów Danii jest **Skagen**. W tym regionie podziwiać można wspaniałe wrzosowiska a na pobliskich wyspach wapienne klify.

Bornholm to najbardziej wysunięta na wschód duńska wyspa. Piękne widoki obejmujące skaliste klify, piaszczyste plaże, lasy i nadbrzeżne rybackie miasteczka wywierają niesamowite wrażenie. Wyspa jest idealna zarówno dla szukających relaksu na plaży, jak i dla miłośników aktywnego wypoczynku.

Odense, czyli miasto położone na Fionii, drugiej co do wielkości duńskiej wyspie jest nierozdzielnie związane z jego najstynniejszym mieszkańcem Hansem Christianem Andersenem. Sama Fionia to malownicze domki i krajobrazy niczym rodem z jego baśni. W parku miejskim stoi pomnik pisarza, a jego dom pełni obecnie funkcję muzeum.

Park rozrywki **Legoland** jest największą nowoczesną atrakcją całej Danii. Park został w całości zbudowany z kilku milionów klocków firmy Lego. Wykonany z klocków smok, na którym można się przejechać, spływ łódką po górskiej rzece czy wykonane z klocków najbardziej znane budynki i pomniki z całego świata robią wielkie wrażenie.

K - jak kultura i kuchnia

Duńczycy są dumni ze swojego kraju, historii, kultury i tradycji. Dania to z polskiego punktu widzenia kraj bardzo liberalny. Małżeństwa homoseksualne czy aborcja są tu legalne. Duńczycy mają niemal obsesję na punkcie swojej flagi. Dzień urodzin także świętuje się patriotycznie przystrajając tort małymi flagami. Fenomen skandynawskiego szczęścia od lat nurtuje badaczy, a według badań wskaźnik szczęścia ludzi mieszkających w Danii jest najwyższy w Europie. Obywatele kraju są zaangażowani w życie polityczne i społeczne. Do wyborów chodzi nawet 85% osób uprawnionych do głosowania. Jedną z dewiz mieszkańców Danii brzmi „Nic nie jest święte”. To oddaje ich stosunek do religii, miłości (połowa małżeństw się rozpada) czy sztuki, która jest zwykle bardzo naturalistyczna i chłodna.

Na śniadanie i kolację je się często kanapkę z żółtym serem. Jednym z duńskich przysmaków jest frikadeller - kulki z mięsa mielonego podawane z ziemniakami i sosem. Zwyczaje kulinarne w Danii są podobne do polskich, bowiem obiad składa się przeważnie z mięsa, ziemniaków i warzyw. Pora obiadu to 18.00-19.00. Na wybrzeżu jada się dużo ryb, popularny jest śledź w śmietanie. W Danii znajdziecie jednak restauracje z kuchnią z całego świata. Popularne są również duńskie piwa, takie jak Carlsberg i Tuborg. Duńczycy uwielbiają też żelki - zwłaszcza te o smaku anyżku.

O - jak osiągnięcia naukowe i gospodarcze

Dania jest rozwiniętym krajem przemysłowo-rolniczym. Lista sukcesów nordyckiego królestwa jest długa. Stopa bezrobocia w Danii znajduje się na niższym poziomie niż w USA, mobilność społeczeństwa jest za to wyższa, a poziom nierówności zdecydowanie mniejszy. Do tego wszystkiego państwo zapewnia niezwykle hojne przywileje socjalne przy jednoczesnym utrzymywaniu niskiego poziomu deficytów budżetowych. Jednym z sukcesów Danii jest stworzenie modelu flexicurity, który bazuje na trzech filarach. Pierwszy z nich to elastyczność. Pracodawcy mogą szybko zatrudniać i zwalniać pracowników, gdyż prawne bariery w tym względzie są małe, a ochrona etatów słaba. Drugi element to bezpieczeństwo. Trzecia część modelu to aktywna polityka rynku pracy. Połączenie tych trzech filarów systemu określa się jako układ „złotego trójkąta”. Duński system flexicurity to wzór do naśladowania. Jeśli firmy widzą, że ich otoczenie się zmienia, mogą reagować szybko, redukując lub podnosząc zatrudnienie. Taka sytuacja czyni gospodarkę bardziej konkurencyjną. Przeniesienie modelu poza Danię w zasadzie nie jest możliwe. Specyfika duńskiego rynku pracy, struktura duńskiej gospodarki oraz funkcjonalnie duńskiego społeczeństwa oparte na zaufaniu do ludzi i instytucji publicznych powodują, że rozwijanie koncepcji flexicurity w innych krajach się nie udaje.

W - warto wiedzieć

W Danii bardzo mocno zakorzenione są tradycje świąteczne. Obchody Świąt Bożego Narodzenia w tym kraju zaczynają się od zapalenia świecy adwentowej. Duńczycy nie wyobrażają sobie świąt bez glogg, czyli świątecznego wina. Po Wigilii rozdaje się prezenty, śpiewa kolędy oraz tańczy wokół świątecznego drzewka.

Najważniejszą wartością w duńskiej kulturze jest poszanowanie prywatności innych osób. Duńczycy charakteryzują się wysoką kulturą osobistą, tolerancją i pracowitością.

© Artykuł i zdjęcia (pochodzące z domeny publicznej) przekazane przez Konsulat Królestwa Danii w Krakowie

Wszystkie odcinki cyklu Dyplomatyczny Obieżyświat znajdziecie [TUTAJ](#)